

UTDANNING

i. Hovedmål

Det humanistiske fakultet har et overordnet ansvar for å gi god, forskningsbasert undervisning og skape et godt læringsmiljø for alle våre studenter. Fakultetet ønsker fortsatt å framstå som et breddefakultet med en særlig forpliktelse overfor landsdelenes behov.

Følgende hovedmål for utdanningen er satt opp i denne perioden:

- Sikre og styrke studiekvaliteten
- Rekruttere flere studenter til fakultetets studietilbud

Studiekvalitet er et område som har hatt mye oppmerksomhet de senere årene, og denne er intensivert ved innføring av kvalitetsreformen. Både intensjonene i reformen og reformen i seg selv er en stor utfordring for fakultetet, og det vil være avgjørende for vår virksomhet at vi lykkes her. Som før vil formidlingen av fagstoffet være det sentrale, men på en helt annen måte enn tidligere er vi pålagt å legge opp system som mer systematisk forteller oss om resultatene er i samsvar med det vi og studentene kan forvente.

For å skape et godt læringsmiljø er vi avhengig av å rekruttere flere og gode studenter til våre studium. Dette er en av de største utfordringene fakultetet står ovenfor. Årsakene til den dårlige søkningen til humanistiske fag er komplekse, men vi må konsentrere oss om de områdene der vi kan arbeide konkret og med tilgjengelige ressurser.

Innenfor de tradisjonelle språkfagene og i forhold til nye krav om fremmedspråkenes plass i skolen skjer det – sett med våre øyne – positive ting som vi tror kan rekruttere flere ungdommer til språkfagene. Vi har et selvstendig ansvar for å legge til rette slik at våre studenter kan ha kortere eller lengre opphold ved utenlandske institusjoner. Dette er en del av kvalitetsreformen som, dersom det blir godt organisert, vil være med å styrke den praktiske språktilegnelsen på en god måte.

ii. Delmål/satsingsområder

Det vil være begrenset i hvor stor grad vi har ressurser eller muligheter til å ta tak i alle de utfordringene som følger av hovedmålene, og vi setter derfor opp et utvalg delmål eller tematiske satsingsområder for perioden. Til delmålene vil det igjen være knyttet et sett av konkrete tiltak. Disse tiltakene griper i stor grad inn i hverandre, og blir derfor presentert samlet i stedet for under de enkelte delmålene. Tiltak som krever nye, administrative ressurser, blir behandlet for seg.

Fakultetet har et hovedansvar for å gi god forskningsbasert undervisning, noe som gjør at handlingsplanen for utdanning må ses i sammenheng med den foreliggende handlingsplanen for forskning. De prioriteringer og valg fakultetet gjør på forskningssida, særlig ressursmessig, vil få konsekvenser for våre muligheter på utdanningssida. Også de tematiske satsingene som ligger til grunn for forskningsstrategien, kan gi virkninger for innsatsen på utdanningssida. De tiltakene som er ført opp, tar med unntak av spansk, utgangspunkt i dagens fagportefølje. Med dette som bakgrunn ønsker fakultetet gjennom planperioden å sette opp fem delmål for å styrke den forskningsbaserte undervisninga og skape et godt læringsmiljø:

- Delmål I Fagprofilering*
- Delmål II Studieorganisering*
- Delmål III Kvalitetssikring*
- Delmål IV Internasjonalisering*
- Delmål V IKT i undervisninga*

Delmål I–III: Fagprofilering, studieorganisering og kvalitetssikringssystem

Den instituttorganisering som er valgt for fakultetet, er i hovedsak begrunnet ut fra forskningshensyn, men organiseringen kan også virke positiv for et undervisningssamarbeid på tvers av fag-, disiplin- og fakultetsgrenser, og åpne muligheter for andre studietilbud enn det vi normalt har gitt. Vi tror også at når denne instituttstrukturen får satt seg, vil dette nivået enklere kunne følge opp ønsket om et nærmere undervisningssamarbeid med høgskolesektoren.

Fakultetet har i tråd med universitetets sentrale strategiplan et særlig ansvar for rekruttering til klassiske skolefag innafor språk og litteratur, noe som gjør at disse fagene også i framtida vil være den viktigste delen av vår profilering. Da de gamle fagene opphørte som formelle nivå på fakultetet, forsvant også noe av den tradisjonelle fagtilhørigheten. Vi kan med dette ha mistet noen av de drivkreftene som lå til grunn for at flere av fagmiljøene i årtier har tatt initiativ til å arrangere distanse-/etter- og videreutdanningstilbud. I det videre arbeid med fagprofilering tror vi det er fornuftig å arbeide bevisst og over tid for å få en mer helhetlig forståelse av organisasjonen, og vurdere hvilke muligheter vi også innafor ny instituttstruktur har til å lage attraktive tilbud med ei forankring både i de tradisjonelle skolefaga og på tvers av disse. Vi må og søke å bygge bro mellom undervisningsfagene med tanke på å oppnå synergieffekter gjennom tverrfaglige studietilbud. I tillegg til å bygge videre på den fagportefølje som fakultetet i dag tilbyr ønsker vi også å legge til rette for nyetablering der det finnes behov og grunnlag for det, i første omgang av et studium i spansk.

Arbeidet med kvalitetssikring går nå inn som en del av den årlige rapporteringen som skal gjøres fra fakultetet til universitetsstyret. Dersom dette arbeidet skal føles meningsfylt for de ansatte på fakultetet og studentene, må det ha relevans både for undervisninga og organiseringa av denne. Vi tror dette arbeidet kan være et viktig bidrag både hva angår metodikk og pedagogikk, men ikke minst kan det gi oss nyttige tilbakemeldinger på undervisningstilbud og undervisningsorganisering.

Delmål IV: Internasjonalisering

Som nevnt innledningsvis, har fakultet ansvar for å legge til rette for utenlandsopphold for våre studenter. I tillegg er vi det fakultetet som har ansvar for de fleste av de utenlandske studentene som kommer til Universitetet i Tromsø. Dette siste kan vi komme i møte både ved å legge til rette for mer og bedre norskopplæring, men og tilbud av ulike enkelskspråklige studier må prioriteres.

Delmål V: IKT i undervisninga

Fakultetet har i flere år hatt fokus på bruk av IKT i undervisninga både innafor ordinær og fleksibel utdanning, som startet med *Ordinær og fleksibel utdanning på nett* (OFUN) fra høsten 2000 i samarbeid mellom fakultetet, Universitetsbiblioteket og Uvett, og med finansiering fra Universitetet sentralt. Etter den tid har flere opplegg på fakultet gjort bruk av IKT i ulike undervisningssammenhenger.. De største oppleggene har vært eksternt finansiert, bl.a. NRK-prosjektet *Lesekunst* på allmenn litteraturvitenskap og *Profft* (fransk og tysk på nettet for skoleverket). Det er også laga mindre opplegg på kunstvitenskap, nordisk, russisk, dokumentasjonsvitenskap etc.

I forbindelse med IKT-prosjekt som Lesekunst og Profft har fakultetet gjort erfaringer som tilsier at nasjonalt samarbeide er en mulig veg å gå i rekrutteringen av flere studenter. De oppleggene som til nå har vært prøvd, har gitt positivt resultat også fordi de har tilført særlig det vitenskapelige personalet økt forståelse for hvordan slike verktøy kan nyttes i en undervisningssammenheng. Det har i tillegg gitt fakultetet studiepoeng. I det videre må fakultetet vurdere hvordan man skal satse når OFUN-prosjektet fases ut i 2005, og de ekstra midlene som fulgte med ikke lenger blir tilgjengelige. På den ene siden bør vi stimulere til nye undervisningsopplegg og føre videre det som har vist seg å fungere, men vi må også vurdere nøye de totale kostnadene, den faglige gevinsten og rekrutteringseffekten ved både nye og eksisterende tiltak. De valg og prioriteringer som er nødvendige kan gjøres først når det foreligger en evaluering av gjennomførte IKT-prosjekt (se tiltak 11)

iii. Tiltak

For å støtte opp under hovedmålene og de fem delmålene/satsingsområdene som er beskrevet ovenfor, vil fakultetet sette i verk følgende tiltak:

Tiltak 1 Gjennomgang av studieporteføljen

Beskrivelse: Antall program, studieretninger og emner skal avstemmes i forhold til fakultetets ressurser og personell.

Mål: Kvalitetssikre studietilbud i forhold til ressursituasjonen

Ansvar: Programstyreleder

Tiltak 2 Etablere av spansk som studiefag

Beskrivelse: Arbeide for å få opprettet spansk som studiefag ved fakultetet. Fakultetsstyret har i sak FS 107/2004 oppnevnt ei arbeidsgruppe som skal utarbeide en kortfattet plan for spansk som nytt fag ved fakultetet.

Mål: Tilgodese landsdelens behov for et fullgodt tilbud av høyre utdanning i skolens obligatoriske andrespråk (fransk, tysk, russisk, spansk).

Kostnad: Kostnadsoverslag må utarbeides på bakgrunn av arbeidsgruppens innspill

Ansvar: Dekan

Tiltak 3 Utvikle MA-utdanning i urfolkslitteratur

Beskrivelse: Studieretningen etableres som svar på ulike utfordringer Universitetet i Tromsø står over for bl.a. med hensyn til rekruttering innenfor samisk og andre urfolkslitteraturer, rekruttering av internasjonale studenter og rekruttering av studenter med regionale BA-grader. Studieretningen skal vektlegge de nordlige urfolkslitteraturene med utgangspunkt i den undervisningskompetanse

fakultetet besitter, og legge opp til samarbeid med andre nordiske institusjoner som har de nordlige urfolkslitteraturene som ansvarsområde.

Mål: Rekruttere nye studenter og gi nødvendig kompetanse innenfor forsømte fagfelt.

Kostnad: Ingen (omdisponering av stillingsressurser)

Ansvar: Instituttleder IKL, programstyreleder

Tiltak 4 Ta initiativ til samarbeid med høgskolene i regionen

Beskrivelse: Etablere samarbeid med høgskolene i regionen for å rekruttere studenter fra høgskolenes bachelorstudium

Mål: Øke rekrutteringen av studenter til fakultetets masterstudium

Ansvar: Dekan

Tiltak 5 Utvikle videre- og etterutdanningstilbud for språk- og litteraturlærere i skolefag

Beskrivelse: Utvikle studietilbud om faglig oppdatering til basisnivå (1000-nivå) for landsdelens lærere med utdanning i sentrale skolefag under grunnfagsnivå.

Mål: Rekruttere av nye studenter og styrking av kompetanse i landsdelen

Kostnad: Må avklares, vurdere muligheter for ekstern finansiering og samarbeid med regionale høgskoler

Ansvar: Instituttledere

Tiltak 6 Russisk språk som nettstudium

Beskrivelse: Felles prosjekt med andre institusjoner om undervisning for lærere i russisk på nett

Mål: Etablere nettbasert studium i russisk spesielt tilpasset skoleverket.

Kostnad: Finansiering gjennom Norgesuniversitetet

Ansvar: Fakultetsdirektør

Tiltak 7 Legg om av studieopplegg for ABM-utdanning

Beskrivelse: Tiltaket innebærer en styrkning av bibliotekutdanninga og en utvidelse mot en fullstendig ABM-utdanning (arkiv-, bibliotek- og museumsutdanning) ved å omlegge nåværende BA-program til ett helhetlig, dokumentfaglig utdanningsforløp samt utvikle to retninger innenfor MA-ptogrammet i dokumentasjonsvitenskap, ett erfaringsbasert utdanningsforløp åpent for studenter med ulike BA-grader og ett forløp som rekrutterer studenter fra det dokumentfaglige utdanningsforløpet på BA-nivå. Nye utdanningsforløp kan iversettes fra høst 2006

Mål: Rekruttere nye studenter, særlig fra regionalt nivå samt utvikle mer tidsmessige utdanningsforløp basert på omorganisering og nytenkning innenfor ABM-sektoren.

Kostnad: Må avklares

Ansvar: Instituttleder IKL, programstyreleder

Tiltak 8 Etterutdanningstilbud på 2000- og 3000-nivå

Beskrivelse: Tilrettelegge undervisningsopplegg slik at kurs, spesielt på 2000- og 3000-nivå, kan fungere som etterutdanningstilbud samtidig som de er en del av den vanlige studieporteføljen

Mål: Rekruttere flere studenter til etter- og videreutdanning

Ansvar: Programstyreleder

Tiltak 9 Styrke samisk kultur innenfor studieprogrammene

Beskrivelse: UiTø har et særlig ansvar for formidling av samisk kunst og kultur, noe som bør avspeiles i undervisningsprogrammene i tillegg til eksisterende tilbud innenfor samisk språk og litteratur. I samarbeid med fagmiljøene utarbeides det derfor et eget emne i samisk kunst og kunsthistorie innenfor Program for kunstvitenskap og et eget rulleringssystem for opptak av samiskskrivende studenter innenfor forfatterstudiet.

Mål: Styrke samisk kultur og kunnskap om samisk kunst og kultur.

Ansvar: Instituttleder IKL, programstyreleder

Tiltak 10 Videreføre arbeidet med kvalitetssikringssystem for undervisningen

Beskrivelse: Ferdigstille systembeskrivelsen av fakultetets kvalitetssikringssystem og sikre at alle berørte parter – lærere, studenter, administrativt personale – er informert om systemet.

Mål: Opprette et tilfredsstillende og funksjonelt kvalitetssikringssystem i tråd med kravene for UiTø sentralt

Ansvar: Prodekan

Tiltak 11 Norsktilbud for utenlandske studenter

Beskrivelse: Tilsette universitetslektor for å styrke undervisningsressursene i norsk for utenlandske studenter

Mål: Forbedre undervisningstilbudet i norsk for utenlandske studenter

Kostnad: kr 500 000

Ansvar: Dekan

Tiltak 12 Utvekslingsavtaler med utenlandske læresteder/utenlandsopphold

Beskrivelse: Opprette flere avtaler med egnede utdanningsinstitusjoner i utlandet så det er minst tre fagspesifikke utvekslingsavtaler knyttet til hvert studieprogram.

Mål: Forbedre mulighetene for fakultetets studenter til å ta et studieopphold i utlandet.

Ansvar: Dekan

Tiltak 13 Sikre kvaliteten på utenlandstilbudene

Beskrivelse: Pålegge fakultetets kontaktpersoner økt ansvar for å kontrollere kvaliteten på de studietilbud som fakultetet tilbyr gjennom utvekslingsavtaler, om nødvendig gjennom faste besøk ved lærestedet, samt for å følge opp på evalueringer fra studenter som har vært på utenlandsopphold. Kontaktpersonene skal rapportere resultatet av kvalitetskontrollene til programstyret

Ansvar: Dekan

Tiltak 14 Vurdering av IKT-prosjekt

Beskrivelse: Gjennomføre vurdering av fakultetets ulike IKT-opplegg for undervisning, både med hensyn til tekniske løsninger og koordinering med undervisningen for øvrig.

Mål: Få et utgangspunkt for planlegging av videre satsinger på IKT-løsninger.

Ansvar: Fakultetsdirektør

Tiltak 15 Mottak av nye lærere

- Beskrivelse: Oppnevne kontaktperson for timelærere, doktorgradsstudenter o.l. med liten undervisningserfaring for introduksjon om fakultetet og støtte i undervisningssituasjonen. Kontaktpersonen fungerer som rådgiver i spørsmål som gjelder undervisningsopplegg, og går gjennom studentevalueringene i lag med den nytilsatte.
- Mål: Bedre støtte til lærere med liten undervisningserfaring
- Ansvarig: Fagkoordinator/kontorsjef

Tiltak som krever nye administrative ressurser

De tiltakene som er foreslått, vil i vesentlig grad kunne tas innenfor eksisterende administrasjon, men etablering av nødvendige rutiner på studiesida vil kreve en økning av personalressursene. Ved innføring av ny instituttstruktur ble den totale studieadministrative ressursen redusert. Dette visste vi, men vi ønsket å vurdere om de samla oppgavene likevel kunne løses innenfor eksisterende administrasjon. Vi ser ikke at den oppfølginga som skal skje i forhold til kvalitetssikring og generell studieadministrasjon, er mulig å klare med dagens bemanning.

Ved omlegg av administrasjonen er det relativt ulike og mange oppgaver som er fordelt på studiekonsulentene, og vi har så langt ikke prioritert å legge opp til noen lederfunksjon innafor denne gruppa. Etter hvert ser vi at behovet for en klarere ansvarsfordeling både innafor studiefeltet og i forhold til den øvrige administrasjonen og den faglige ledelsen på fakultetet er merkbar. I administrasjonsgjennomgangen som skjedde sentralt ved UiTø, har universitetsdirektøren sagt at: "Det skal være et felles grensesnitt mellom sentraladministrasjonen og fakultetene." I forhold til den organiseringa vi tidligere hadde på studiesida, så vi det ikke som nødvendig å gjøre endringer i retning av ønsket fra universitetsdirektøren før vi hadde mer erfaring med den nye instituttstrukturen. Den erfaringa har vi nå fått, og ved utlysning av ei studieadministrativ stilling, bør det være som leder av studieadministrasjonen. Med innføringa av kvalitetsreformen har vi også behov for en annen type kompetanse, for eksempel statistisk kompetanse, som det vil være naturlig å få dekt i forhold til ei slik stilling.

Tiltak 16 Styrke studieadministrasjonen

- Beskrivelse: En stillingsressurs på ½ årsverk for å kunne etablere en leder-/samordningsfunksjon innen studieadministrasjonen. Ved intern omorganisering tenker en å kunne dekke behovet for forskningsadministrasjon (stillingsressurs til arbeid med forskningsadministrasjon, jf. tiltak 10 under A *Forskning*), og at det lyses ut ei hel stilling som studieleder som så tar over noen av de arbeidsoppgavene som ligger til forskningskonsulentstillinga.
- Mål: Økt samordning av de studieadministrative ressursene
- Kostnad: ca. kr 250 0000
- Ansvar: Fakultetsdirektør

Tiltak 17. Oppdatere og utbedre nettsidene

- Beskrivelse: Del av et større prosjekt med siktemål å tilrettelegge fakultetets nettsider på best mulig måte.
- Mål: Bedre synliggjøring av fakultetets studietilbud og bedre informasjon til studenter og andre brukere
- Kostnad: Se under A. Forskning, tiltak 11.
- Ansvar: Fakultetsdirektør